

בית משפט השלום בבית שמש

ת"א 1134-08 ישראלי נ' מועדון הכדורגל א.ג. בית"ר ירושלים ואח'

בפני כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ

התובעת

אירן ישראלי

ע"י ב"כ עו"ד שי רובינשטיין

נגד

הנתבעות

1. מועדון הכדורגל א.ג. בית"ר ירושלים

ע"י ב"כ עוה"ד ענת פז, רונן מוזסון

2. מדיה 41 בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד נילי גורביץ

נגד

צד ג'

מדיה 41 בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד נילי גורביץ

פ ס ק ד י נ

עיקרי העובדות וגדר המחלוקת

1. התובעת היא אלמנתו של צלם העיתונות רחמים ישראלי ז"ל (להלן: ישראלי). אין מחלוקת על כך שישראלי היה צלם עיתונות ידוע ובעל הישגים רבים. התובעת היא אלמנתו של ישראלי, ויורשתו על פי צו ירושה. התובעת טוענת כי הנתבעות הפרו זכויות יוצרים כשפרסמו תמונות שצולמו על ידי בעלה המנוח, מבלי לרכוש את הזכויות וללא ציון שמו של הצלם. מכאן התביעה שבפני.
2. הנתבעת 1, מועדון הכדורגל הידוע (להלן גם: בית"ר), התקשרה עם נתבעת 2 בחוזה להפקת ספר בשם "אני אוהב אותך בית"ר" (להלן: הספר). הנתבעת 2 היא חברה העוסקת בתחום ההוצאה לאור והיא שהפיקה בפועל והוציאה לאור את הספר. התובעת מייחסת לשתי הנתבעות אחריות להפרת זכויותיה. הנתבעת 1 הגישה הודעת צד ג' נגד נתבעת 2.
3. התביעה מייחסת לשלוש תמונות שלטענת התובעת צולמו על ידי בעלה המנוח: בתמונה אחת נראה השחקן יוסי אמינוף ומופיע הכיתוב "אמינוף משאיר את בית"ר בליגה" (להלן: התמונה הראשונה). תמונה זו מופיעה בספר בעמ' 88. בתמונה השנייה

בית משפט השלום בבית שמש

ת"א 1134-08 ישראלי נ' מועדון הכדורגל א.ג. בית"ר ירושלים ואח'

1 נראה הקפטן דוד ישי ומופיע הכיתוב "דוד ישי מניף את הגביע" (להלן: התמונה
2 השנייה). תמונה זו פורסמה בספר בשלושה מקומות, בעמודים 110, 112, 272. בנוסף
3 מופיעה התמונה גם בכתבה על דוד ישי ז"ל באתר האינטרנט של בית"ר, בסרט
4 באתר המלווה את הכתבה ובכתבה באתר על הוצאת הספר. בתמונה השלישית נראה
5 השחקן אורי מלמיליאן ומופיע הכיתוב "שחקני בית"ר ירושלים חונקים מאהבה את
6 מלמיליאן" (להלן: התמונה השלישית). התמונה מופיעה בעמ' 131 בספר.
7 בסך הכל מדובר לטענת התובעת בשמונה פרסומים מפרים של התמונות.

האם התמונות צולמו על ידי הצלם רחמים ישראלי ז"ל

8
9 4. התובעת בתצהיר מטעמה התייחסה לשלושת התמונות נשוא התביעה. על פי טענתה,
10 התמונה הראשונה של יוסי אמינוף פורסמה למחרת האירוע בעיתון מעריב תוך מתן
11 קרדיט לצלם ישראלי. התמונה השנייה צולמה מהפילם המקורי שבידי התובעת,
12 והתמונה השלישית פורסמה למחרת האירוע בעיתון הארץ, תוך מתן קרדיט לצלם
13 ישראלי. בכך הוכחה לטענת התובעת העובדה שהתמונות צולמו על ידי ישראלי.
14 5. הנתבעות הכחישו את טענת התובעת לפיה צולמו התמונות על ידי ישראלי, וטענו
15 טענות שונות לגבי מקור התמונות כפי שיפורט להלן. בנוגע לטענת התובעת שישראלי
16 נכח באירועים וצילומיו פורסמו כמפורט לעיל, הנתבעות לא שללו את האפשרות
17 שישראלי אכן צילם תמונות באירועים המתוארים, אך טענו כי מדובר באירועים
18 מתוקשרים שבהם נכחו צלמים רבים, כך שיתכן שתמונות אלו צולמו הן על ידי
19 ישראלי והן על ידי צלמים אחרים, כשצילומי הצלמים האחרים הם שפורסמו בספר.
20 6. אני דוחה את טענות הנתבעים: גם אם אכן נכחו מספר צלמים באירועים בהם צולמו
21 הצילומים, אין זה סביר שהצילומים שצולמו זהים לחלוטין זה לזה. הבדלים שונים
22 יהיו בין הצילומים, בזוויות הצילום שלהם, במיקומם של האנשים, מרחקם זה מזה,
23 תנועות גופם וכיוצא באלה. גם בהפרש של שברירי שניה בזמן הצילום חלים שינויים
24 כאלה. האפשרות שמספר צלמים יצלמו באירוע אחד האורך זמן רב צילומים
25 הנראים זהים לחלוטין זה לה מכל בחינה היא אפשרות תיאורטית בלבד.
26 הנתבעים לא הצביעו על שוני כלשהו בין התמונות נשוא התביעה לבין התמונות
27 שהתובעת הציגה את זיקתן אליהן. על כן אני קובעת כי התמונות הן אותן התמונות,
28 דהיינו: ישראלי הוא שצילם את הצילומים נשוא כתב התביעה.

29
30

בית משפט השלום בבית שמש

ת"א 1134-08 ישראלי נ' מועדון הכדורגל א.ג. בית"ר ירושלים ואח'

האם לתובעת זכויות יוצרים בתמונות

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
7. התובעת תיארה בתצהירה כי ישראלי נהג לפתח את התמונות שצילם ולהפיצן
למערכות העיתונים. כל עיתון קיבל מספר תמונות, ואם עשה בהן שימוש היה משלם
לישראלי תמורתן. לא נטען ולא הובאו ראיות לכך שגורם כלשהו רכש את הזכויות
מישראלי. על כן, לאחר שקבעתי כי ישראלי הוא שצילם את התמונות, המסקנה
המתחייבת היא שבידיו זכויות היוצרים בתמונות.
8. הנתבעות טענו כי מסירת התמונות מישראלי נעשתה כמחווה, ללא תמורה (ראו
תצהירו של דורון עוז), או ב"אקט של חברות" (תצהיר מאיר גבאי וחקירתו בעמ'
16). אני דוחה טענה זו: כפי שהעידה התובעת, הצילום היה מקור פרנסתו של
ישראלי והוא לא נהג למסור את התמונות בחינם (עמ' 7, 9 לפרוטוקול). על כן
האפשרות שנהג לפזר ולמסור את תמונותיו ללא תמורה לעיתים קרובות אינה
סבירה והנתבעות לא היו רשאיות לצאת מנקודת הנחה שכך היה.
9. טענה נוספת שהועלתה היא כי הצילומים נשוא התביעה אינם בבחינת יצירה הראויה
להגנה ואין לגביהם זכויות יוצרים, מאחר שאין להם ערך אומנותי כלשהו והם חסרי
ייחוד. חוק זכויות יוצרים 1911 (להלן: החוק), חל בענייננו מאחר שמועד הוצאת
הספר קדם לכניסתו לתוקף של החוק החדש משנת 2007. ההגדרות בחוק זה הן
כלליות ואין נותנות מענה לשאלה זו. ב"כ הנתבעת 2 הפנתה בהקשר זה לפסק הדין
שניתן בע"א (מחוזי ת"א) 3437/06, ויסהוף אליעזר נגד וינברג אמיר.
- 19 אינני מקבלת את טענת הנתבעת 2: אם תתקבל העמדה לפיה בהעדר ביום של
התמונה אין זכויות יוצרים, הרי שלעולם לא יוצרו זכויות יוצרים בצילום עיתונאי
ודוקומנטרי, כיון שכל תכליתו של זה הוא לתעד מצב קיים. היכולת "לתפוס את
הרגע", לתעד באופן נכון ובזמן הנכון את האירוע המתרחש, אף היא בעלת ערך
אמנותי הראוי להגנה.
- 24 בפסקי הדין שניתנו בעניין וייסהוף נגד וינברג, הן פסק הדין בערעור בבית המשפט
המחוזי והן פסק הדין בבית משפט השלום, (ת"א (שלום ת"א) 31376/05, וינברג
25 אמיר נגד וייסהוף אליעזר, ופסק הדין בערעור הנזכר לעיל), הובעה העמדה שהכנתה
26 שורש בפסיקה לפיה קיימת הגנה על צילום דוקומנטרי המתאר מצב ייחודי או נדיר.
27 קיימת ייחודיות בבחירת הרקע, זווית הצילום, הרגע הנכון לצילום, הטכניקה שיש
28 לעשות בה שימוש והבעותיה של הדמות המצולמת.
- 30 השאלה שעמדה למחלוקת ואשר נדונה בערעור נגעה להיקף הרחבת ההגנה החל
31 מעבר ליצירה עצמה, אל תוכן היצירה, אל השימוש שנעשה ביצירה שאינו בגדר

בית משפט השלום בבית שמש

ת"א 1134-08 ישראלי נ' מועדון הכדורגל א.ג. בית"ר ירושלים ואח'

1 העתקה ממש ויש בו מעין פרפראזה על היצירה המקורית. באותו מקרה דן בית
2 המשפט בשאלה אם יש להכיר בזכויותיו של צלם גם על מדליה שיש בה דמיון רב
3 לצילום שנעשה על ידו. אולם האיסור על העתקת הצילום הדוקומנטרי כפי שהוא
4 אינו שנוי כלל במחלוקת. על כן שימוש או העתקה של צילום דוקומנטרי ללא רשות,
5 כפי שנעשה בענייננו, מהווה הפרה של זכויות היוצרים על הצילום.

האם הזכויות הופרו

- 6
- 7 11. אין מחלוקת על כך שנעשה שימוש בתמונות בספר ובאתר האינטרנט של בית"ר.
8 הנתבעות טוענות שיש לפטור אותן מאחריות לשימוש זה, כיון שלא ידעו ולא היו
9 יכולות לדעת כי יש בפרסום משום הפרת זכויות יוצרים.
- 10 הנתבעת 1 טוענת עוד כי הסתמכה על הנתבעת 2, וכי במסגרת ההסכם בין הנתבעות
11 היתה הנתבעת 2 אחראית להסדרת נושא זכויות היוצרים. בתצהירו של מר מוריס
12 פרנקו, ששימש בעבר כמנהל מסחרי של בית"ר, נטען כי האחרות לנושא מוטלת על
13 חברת ההפקה של הספר, וכי בחלוקת התפקידים המקובלת חברת ההפקה
14 המקצועית אחראית לתמונות ולהסדרת הזכויות (ראו תצהיר פרנקו וכן חקירתו
15 בעמ' 21).
- 16 12. סביר להניח שההתקשרות עם חברה שעיסוקה בהפקת ספרים, והפיקה בעבר ספרים
17 מסוג זה, משמעה העברת הנטל לחברת ההפקה גם בכל הנוגע להסדרת הזכויות, כך
18 שטענה זו סבירה כשלעצמה. אולם בכך אין די ויש לבחון את תוכן ההתקשרות בין
19 הצדדים במקרה הספציפי. חוזה ההתקשרות בין הצדדים צורף כנספח א' לתצהיר
20 פרנקו. סעיף 11 להסכם נושא כותרת "אחריות ושיפוי". סעיף 11.3 קובע כי הנתבעת
21 2 תשפה את הנתבעת 1 "בשל כל חבות מכל מין וסוג שהוא, בה תחוייב הקבוצה
22 בפסק דין....עקב ביצוע התחייבויות החברה על פי הסכם זה, מעשיה ומחדליה, או
23 בקשר עימם...." לנתבעת 1 עומדת, איפוא, זכות שיפוי כלפי הנתבעת 2.
- 24 13. החוזה מוסיף וקובע בסעיף 11.6 כי "כל צד יהיה אחראי במקרה שיסתבר כי
25 בפרסום כלשהו במסגרת הפעילות יש משום עבירה על החוק, לרבות החוקים
26 העוסקים בפרסום פוגע, הגבלות על פרסומות לקטינים, הטעיה בפרסום וכיוצא
27 בהללו, או אם בפעילות אותו צד במסגרת ההסכם פגע בזכות הפרטיות או בזכות
28 לחסיון מאגרי מידע או עבר על החוק או פעל בניגוד לרישיון שקיבל מהרשויות או
29 ביצע פעולה כלשהי הטעונה היתר, ללא היתר כאמור".
- 30 האם סעיף 11.6 לחוזה חל בענייננו, והאם יש בו כדי להביא לחלוקת האחריות בין
31 שני הצדדים?

בית משפט השלום בבית שמש

ת"א 1134-08 ישראלי נ' מועדון הכדורגל א.ג. בית"ר ירושלים ואח'

14. השאלה הראשונה המצריכה הכרעה בנוגע לסעיף זה היא האם יש להחילו גם על מעשה של הפרת זכויות יוצרים. אמנם הפרה כזו אינה נזכרת במפורש בנוסח הסעיף, אולם החוזה נוקט בלשון "וכיוצא בהללו", כך שרשימת החוקים והעבירות אינה סגורה.
- על אף שקיים דמיון מסויים בין המעשים המנויים בסעיף זה לבין המעשים נשוא התביעה שבפני, אני סבורה שאין להחיל את סעיף 11.6 לחוזה על הפרת זכויות יוצרים, ודאי שלא כאשר מדובר בהליך אזרחי. שכן סעיף זה שבחוזה מטיל אחריות על צד שנקט בפעילות שיש בה משום "עבירה על החוק". לשון כזו מאפיינת בדרך כלל התנהגות שיש עימה עבירה פלילית. גם הדוגמאות המובאות בחוזה הן למעשים שיש בהם עבירה על החוק: פרסום פוגע, הטעיה בפרסום, פגיעה בפרטיות, פרסום שלא כדין ממאגרי מידע, פעולה בניגוד לרשיון או ללא היתר – כל אלה הם מעשים שתיתכן בגינם אחריות פלילית, לעיתים במקביל לאחריות אזרחית. השילוב בין הלשון בה נוקט החוזה – פרסום שיש בו "משום עבירה על החוק", בצירוף הדוגמאות שהובאו, מצביעים לדעתי על כך שהסעיף דן בשאלת האחריות הפלילית של הצדדים, ולא באחריותם האזרחית. הרישא לסעיף עוסקת בעבירות הנובעות מעצם הפרסום, והסיפא דנה בעבירות כלליות של העדר רשיונות והיתרים. אולם שני חלקי הסעיף דנים בעבירות פליליות.
15. שאלה נוספת המתעוררת בנוגע לפרשנות סעיף זה בחוזה היא מי אחראי בהתקיים המצבים המפורטים באותו סעיף. האם הנוסח "כל צד יהיה אחראי" רוצה לומר כי כל אחד מהצדדים יהיה אחראי לכלל מעשים המתוארים, או שמא כל צד יהיה אחראי למעשיו שלו, אם ביצע את המעשים המתוארים באותו סעיף.
16. אני סבורה שהפירוש השני הוא הנכון. דהיינו, מטרת הסעיף לקבוע כי בהתקיים המעשים המפורטים בו, כל צד ישא באחריות למעשיו שלו. מסקנה זו עולה מעיון בחלק השני של הסעיף, המתחיל במילים "או אם בפעילות אותו צד במסגרת ההסכם". נוסח הסעיף מלמד כי המילים "כל צד יהיה אחראי" משמשות כפתיח כללי, ולאחר מכן מציע החוזה שתי חלופות: החלופה האחת – במקרה שיתברר כי בפרסום כלשהו יש עבירה על החוק, והחלופה השניה – אם בפעילות במסגרת ההסכם פגעו בזכות הפרטיות או זכויות אחרות המפורטות שם. על פי מבנה הסעיף, המילים "בפעילות אותו צד" באות כהמשך לפתיח הקובע כי "כל צד אחראי". מכאן שאת התיבה "כל צד" יש לפרש בדומה לתיבה "בפעילות אותו צד", דהיינו בשני המקרים הכוונה היא ליחיד, לצד אחד. כוונת תניה זו בחוזה לקבוע כי הצד שביצע את הפעילות האסורה הוא האחראי לה באופן בלעדי.

בית משפט השלום בבית שמש

ת"א 1134-08 ישראלי נ' מועדון הכדורגל א.ג. בית"ר ירושלים ואח'

17. פרשנות כזו מתיישבת לא רק עם המבנה התחבירי – לשוני של החוזה, אלא גם עם תכנו. שכן סביר להניח שבמעשים שיש בהם אחריות פלילית, תחול אותה אחריות על הצד שביצע את המעשה בלבד, ולא תחול על הצד האחר לחוזה.
18. המסקנה העולה מכל האמור היא שסעיף 11.6 לחוזה בין הצדדים חל מעשים שיש בהם כדי להקים אחריות פלילית, ואינו חל על התביעה שבפני. מכאן שהאחריות לפגיעה בזכויות התובעת מוטלת על הצד שעסק בהפקה בפועל של הספר, בהשגת התמונות וברכישת הזכויות, דהיינו על הנתבעת 2.
19. למסקנה זו תוקף במערכת היחסים שבין הנתבעות לבין עצמן בלבד, מכח הסכם ההתקשרות ותוכן ההתקשרות ביניהן. מבחינת התובעת, טענותיה הופנו כלפי שני הגורמים השותפים בהוצאת הספר. בית"ר היתה אף היא שותפה להוצאת הספר וסמלה מופיע בשער הספר, כך שכלפי רוכשי הספר והמעיינים בו יש לראותה כאחראית לתכנו.
- יתר על כן: הפרת הזכויות נעשתה לא רק בספר אלא גם באתר האינטרנט של בית"ר. תכנו של אתר זה והתכנים המופיעים בו אינם בשליטתה או באחריותה של הנתבעת 2. מה גם שמהתיאור בתצהיר התובעת כמפורט בסעיף 3 לעיל, נראה כי הצילומים פורסמו לא רק במסגרת קידום הוצאת הספר, אלא כחלק מתכני האתר כשלעצמם, כגון בכתבה על דוד ישי. כתבה זו ודאי שאינה באחריות הנתבעת 2, ונראה כי גם הסדר השיפוי בין הצדדים אינו חל עליה. על כן, האחריות להפרת הזכויות חלה על שתי הנתבעות. אולם בחלוקת האחריות בין הצדדים יש להביא בחשבון את חלקה השונה של כל נתבעת.
20. השאלה הבאה שיש לבחון היא האם הנתבעות במעשיהן הפרו את זכויות היוצרים של התובעת. מאחר שהעיסוק בנושא הזכויות רוכז בידי הנתבעת 2, אתייחס בדיון בנושא לנתבעת זו, כאשר האחריות חלה גם על הנתבעת 1 בהתאם לאמור לעיל.
21. הכלל הוא שאדם פטור מאחריות אם לא צריך היה לדעת על קיומן של הזכויות בידי אדם אחר.
- סעיף 8 לחוק זכויות יוצרים קובע: **"אם הוגש משפט מחמת הפרת זכויות יוצרים ביצירה, והנתבע טוען שלא ידע מדבר קיומה של זכות יוצרים ביצירה, לא יהא התובע זכאי לכל תרופה משפטית, פרט לצו מניעה או צו איסור לגבי ההפרה, אם הוכיח הנתבע שבתאריך ההפרה לא ידע ולא היה לו יסוד סביר לחשוד שקיימת זכות יוצרים ביצירה"**.

בית משפט השלום בבית שמש

ת"א 1134-08 ישראלי נ' מועדון הכדורגל א.ג. בית"ר ירושלים ואח'

22. החוק מכיר, איפוא, בהגנה של אי ידיעה בתום לב. אולם תום לב איננו היתממות, וכאשר המפר נמנע מלברר מיהו בעל זכויות היוצרים על אף שהיה עליו לדעת כי קיימות זכויות יוצרים מוגנות ביצירה, אין הוא זכאי לחסות תחת כנפי הגנה זו. (ראו: ת"א (כ"ס) 2445/04, יעקב רוטבליט נגד ברמג לייף בע"מ; ת"א (ת"א) 69995/04, שלמה ערד נגד משכל הוצאה לאור).
- יתר על כן: על פי הפסיקה יש להתייחס ביתר חומרה להפרת זכויות כאשר המפר הוא מי שעיסוקו בפרסום ובהוצאה לאור, והוא מודע ונדרש למודעות מוגברת לנושא זה (ראו בעניין שלמה ארד נגד משכל לעיל, במיוחד בסעיפים 46, 47 לפסק הדין, וראו גם ת"א (ת"א) 75851/04, רונן דורפמן נגד YNET ידיעות תקשורת בע"מ, במיוחד סעיפים 39, 42 ואילך לפסק הדין, וכן עא (ת"א) 3130/05, רוטר ישעיהו נגד בוצ'צין שלומי, עמ' 9, 10).
23. בעניינינו, דורון עוז טען בתצהירו מטעם הנתבעת 2 כי החברה היא בעלת ניסיון בתחום זה, כי לא חסכה מעולם בשום מאמץ כדי להגיע למקורות הראויים, כולל באמצעות חוקרים פרטיים, על מנת לשאת ולתת איתם על זכויות היוצרים, וכי נושא זה היה בין תפקידיה של נתבעת 2 על פי חוזה ההתקשרות עם נתבעת 1 (ראו סעיפים 3-7 לתצהירו). אין, איפוא, מחלוקת על כך שהנתבעת 2 היה מודעת לחובה להסדיר את זכויות היוצרים ולאופן בו עליה לעשות את הדבר, אך במבחן התוצאה לא עמדה בחובה זו.
24. הנתבעת 2 מסרה מספר גירסאות עובדתיות בנוגע לסיבה שבגינה לא נרכשו הזכויות מן התובעת:
25. התובעת פנתה אל הנתבעות והעלתה את טענותיה עובר להגשת התביעה. במכתב מיום 15.10.07, נספח יג' לתצהיר התובעת, טענה הנתבעת 2 כי לגבי התמונה הראשונה, הזכויות בה נמכרו או נמסרו בראשית שנות החמישים ל"סטודיו מלכה" שהפיק בזמנו את החוברת כדורגל בירושלים, התמונה השניה נמסרה לשימוש על ידי הצלם הירושלמי נתן כץ, כמי שצילם אותה ובעל הזכויות בה, והתמונה השלישית נמסרה על ידי ארכיון אשר גולדברג.
- בכתב ההגנה מטעמה טענה הנתבעת כי שתיים מהתמונות הגיעו לרשותה מההתאחדות לכדורגל אשר ידעה על מטרת השימוש בהן ומחזיקה בין היתר בארכיון חדשות הספורט. תמונה אחת מביניהן הגיעה על גבי מדיה מגנטית, והשניה על נייר פיתוח, ללא חותמת של צלם בגב התמונה. התמונה השלישית הגיעה אל

בית משפט השלום בבית שמש

ת"א 1134-08 ישראלי נ' מועדון הכדורגל א.ג. בית"ר ירושלים ואח'

- 1 הנתבעת 2, לטענתה, מארכיון שבועון הספורט הירושלמי כדורגל, לאחר שמר חיים
2 לוי, מבעלי הארכיון, רכש בזמנו את הזכויות על התמונות.
- 3 בתצהירים מטעם הנתבעת 2 נטען כי אחת התמונות נמסרה על ידי מר אשר גולדברג,
4 הסטוריון ספורט בעל מוניטין, המחזיק בארכיון תמונות ספורט. תמונות נוספות
5 נמסרו ממר מאיר גבאי, אולם מפאת גילן של התמונות לא ניתן היה לייחס אותן
6 למאן דהוא. ברור היה לנתבעת 2 כי גבאי החזיק בתמונות כחוק ובהסכמת בעלי
7 הזכויות (סעיפים 17-25 לתצהיר עו). הנתבעת 2 הגישה גם תצהירים של מר מאיר
8 גבאי ומר אשר גולדברג אשר חיזקו טענות אלו, אם כי אין בתצהירים גירסה ברורה
9 בנוגע לגלגולן של התמונות ולרכישת הזכויות בהן.
- 10 26. ריבוי הגרסאות מצביע על כך שהעובדות לא היו ברורות די הצורך כך שהנתבעת לא
11 עשתה את מלאכתה בסטנדרט הנדרש בנוגע לזכויות בתמונות. ריבוי ושינוי
12 הגרסאות אף מקשה לייחס לנתבעת תום לב במעשיה.
- 13 מכל האמור לעיל עולה כי הגנת חוסר הידיעה ותום הלב אינה חלה על הנתבעת 2.
- 14 **מספר ההפרות המזכות בפיצוי**
- 15 27. פסק הדין המנחה בשאלה זו הוא ע"א 592/88, שמעון שגיא נגד עזבון המנוח אברהם
16 נניו ז"ל, פ"ד מו(2) 254. בעמ' 267 לפסק הדין נקבע:
- 17 "ה'הפרה', אשר בה דן הסעיף ואשר בגינה ניתן לבקש פיצוי סטטוטורי, מוסבת,
18 בדרך כלל, על זכות יוצרים אחת שהופרה על-ידי הנתבע, ואין זה משנה, מהו
19 מספרם של האקטים המפרים ששימשו בהפרתה של אותה הזכות. את הביטוי 'כל
20 הפרה' יש לפרש כמתייחס לכל סוג הפרה; הווי אומר, אפשר להטיל את הפיצוי
21 הסטטוטורי מספר פעמים, רק מקום בו הנתבע או הנתבעים הפרו מספר זכויות
22 יוצרים אשר בגין הפרתן הם נתבעים".
- 23 28. בענייננו, כתב התביעה והראיות תייחסים לשלוש תמונות כמפורט לעיל. כל אחת
24 מהן צולמה האירוע שונה ובנסיבות שונות, ועל כן השימוש בכל אחת מהתמונות
25 מהווה הפרה בפני עצמה. עם זאת, אני דוחה את טענת התובעת לפיה מדובר בשמונה
26 הפרות שונות. העובדה שתמונה אחת שימשה במספר אקטים מפרים אינה מזכה את
27 התובע בפיצוי כמספר האקטים המפרים. על כן הצבת התמונה במקומות שונים
28 בספר נחשבת בנוגע לסכום הפיצוי כהפרה אחת ומזכה בפיצוי אחד בלבד.
- 29 29. יתכן שיש בסיס לטענה לפיה הפרסום בספר והפרסום באתר האינטרנט מהווים הפרות
30 שונות, על אף שהם עושים שימוש באותה תמונה. זאת כיון שמדובר בפרסומים שאינם
31 בגדר העתקה זה של זה, והם שונים מבחינת המדיה בה נעשה שימוש, סוג הפרסום,

בית משפט השלום בבית שמש

ת"א 1134-08 ישראלי נ' מועדון הכדורגל א.ג. בית"ר ירושלים ואח'

1 קהל היעד, אופן השימוש והצריכה של הפרסום, ועוד. הפרסומים השונים אינם
2 מהווים העתק זה של זה ואינם חוזרים זה על תכנו של זה, ועל כן ספק אם ניתן לראות
3 בהם "עותקים מפרים" של יצירה אחת. גישה כזו מתיישבת עם מבחן ההטרונגיות
4 ועצמאות העסקאות הנזכר בדיון בפסק הדין שגיא נגד ניניו הנ"ל, בעמ' 268-270, ועם
5 אמרות האגב המובעות שם ע"י כב' הנשיא שמגר.

6 מכל מקום, הנושא לא לובן בסיכומי הצדדים ובנסיבות אלו אינני מוצאת לנכון לסטות
7 מן הכלל שמצא אחיזה בפסקי דין רבים. עם זאת, במסגרת שיקול הדעת הנתון לבית
8 המשפט בקביעת סכום הפיצוי, אביא בחשבון את העובדה שאחת התמונות פורסמה
9 במקורות שונים ולא רק בספר.

10 גובה הפיצוי וחלוקת האחריות

11 30. סעיף 3א' לפקודת זכויות יוצרים קובע זכות לפיצוי על הפרת זכויות יוצרים ללא
12 הוכחת נזק בסכום שבין 10,000 ל-20,000 ₪. על פיצוי זה נאמר כי "הסכום הגבוה
13 נמוך מידי והסכום הנמוך גבוה מידי" (ע"א 2392/99, אשרז עיבוד נתונים בע"מ נגד
14 טרנסבטון בע"מ, פ"ד נד (5) 255, בעמ' 283, וראו גם בפסה"ד בעניין שגיא נגד ניניו
15 לעיל, עמ' 271).

16 31. באשר לשיקולים בקביעת הסכום נפסק כי "שיקולים שונים עשויים להילקח
17 בחשבון בקביעת הפיצוי לאורן של מגמות היסוד הנ"ל: עוצמתן, מספרן ומשכן של
18 ההפרות; סוג היצירה; אשמו של המפר; אופיו וגודלו של העסק המפר וכיוצא
19 בזה" (שגיא נגד ניניו עמ' 272; אשרז נגד טרנסבטון עמ' 284).

20 32. בעניינינו, על אף המחדלים והעדר בירור מספיק, לא ניתן לייחס לנתבעות או למי מהן
21 זדון וכוונה להפר את הזכויות, ומעשיהם נובעים בעיקר מהעדר בירור מספיק.
22 הנתבעת 2 אף הוסיפה בשער הספר הערה לפיה אם למרות המאמצים נשמטו שמות
23 של בעלי זכויות בתמונות, הם יוכלו במהדורות הבאות (כך בצילום שער הספר
24 המצורף לתצהיר התובעת).

25 אני מביאה בחשבון גם את טענת עוז בתצהירו, לפיה אין מדובר בצילומים חיוניים,
26 ואילו ידעו שקיים קושי בעניין הזכויות ניתן היה להימנע משימוש בתמונות נשוא
27 התביעה. עם זאת, הצילומים על פי טיבם מתעדים רגעי שיא והעובדה שנבחרו לספר
28 היא הראיה לכך שהצילומים בעלי חשיבות.

29 33. הנתבעות טענו כי הספר נכשל מבחינה כלכלית, כך שלא צמחה להן טובת הנאה
30 כתוצאה מפרסומו. טענה זו לא נסתרה ואני מקבלת אותה כעובדה. בנוסף, התמונות

בית משפט השלום בבית שמש

ת"א 1134-08 ישראלי נ' מועדון הכדורגל א.ג. בית"ר ירושלים ואח'

- 1 מהוות רק חלק קטן מעשרות עמודים של טקסט וצילומים, כך שתרומתן לספר אינה
2 דומיננטית.
- 3 44. התובעת העידה כי היא נוהגת לדרוש סכום של 300 ₪ עבור שימוש בתמונות שצולצו
4 על ידי ישראלי (עמ' 12 לפרוטוקול). כך שגם סכום המינימום של הפיצוי הסטטוטורי
5 גבוה ללא פרופורציה מן העלות האמיתית של השימוש בזכויות. אמנם הסכום נועד
6 להרתיע ויש בו מימד עונשי כלפי מפרי הזכויות, על אף שיקולים אלו נראה
7 שהביקורת שהוזכרה לעיל, לפיה הסכום הנמוך של הפיצוי הסטטוטורי גבוה יתר על
8 המידה, תקפה גם במקרה זה, אולם הדבר אינו מהווה עילה לפטור את המפרים
9 מתשלום (ראו פסה"ד בעניין רוטר נגד בוצ'צ'ו לעיל, וכן ת"א (ירושלים) 15155/06,
10 שגיא קופר נגד תבירו בע"מ, בסעיף 28 לפסק הדין)
- 11 45. מאידך גיסא, התנהלות התובעות לקחה בפגמים. התובעות שינו את גירסאותיהן ולא
12 מסרו גירסה מלאה ומפורטת עד הגשת התצהירים. התובעות הכחישו את זכויות
13 היוצרים של התובעת בתמונות גם לאחר הגשת הראיות מטעמה ולא הודו בכך שעשו
14 שימוש בזכויותיה. כך נאלצה התובעת לנהל את המשפט גם על זכותו המוסרית של
15 המנוח בצילומים.
- 16 46. בשים לב לכל האמור לעיל אני מקבלת את התביעה באופן שהפיצוי על הפרת זכויות
17 התובעת בתמונות הראשונה והשלישית יעמוד על סכום של 10,000 ₪ לכל תמונה.
18 באשר לתמונה השנייה, תמונה זו הופיעה בספר בשלושה מקומות שונים ובנוסף
19 הופיעה באתר האינטרנט של החברה, כולל בסרט המופיע באתר האינטרנט. לפיכך
20 אני מעמידה את הפיצוי על הפרה זו על סכום של 12,000 ₪.
- 21 47. באשר לזכות המוסרית, הצדדים לא דנו בשאלה אם הזכות המוסרית אף היא ניתנת
22 להעברה בירושה לתובעת, ועל כן אך אני לא אזקק לה. על כל פנים אני סבורה
23 שבמקרה זה סכום הפיצוי גבוה דיו ואין צורך בפיצוי נוסף בגין הזכות המוסרית. על
24 כן על התובעות לשלם לתובעת סכום של 32,000 ₪.
- 25 48. באשר לחלוקת האחריות בין התובעות, כפי שציינתי לעיל האחריות לתוכן הספר כלי
26 כולא עלמא היא אחריות משותפת של שתי התובעות. על כן חובתן של התובעות כלפי
27 התובעת היא ביחד ולחוד.
- 28 בחלוקה בין התובעות, מאחר שהתובעת 2 שימושה למעשה כמוציאה לאור ואמורה
29 היתה להסדיר את נושא הזכויות, כאשר תרומתה של בית"ר היא בעיקר בפרסום
30 התמונות באתר האינטרנט שלה, יחולק הסכום כך שהתובעת 1 תישא ברבע מהסכום
31 והתובעת 2 בשלוש הרבעים הנותרים.

בית משפט השלום בבית שמש

ת"א 1134-08 ישראלי נ' מועדון הכדורגל א.ג. בית"ר ירושלים ואח'

49. על פי חוזה ההתקשרות בין הצדדים לנתבעת 1 זכות שיפוי מהנתבעת 2. נתבעת 2 טענה בסיכומיה כי יש להחיל את סעיף 11.1 לחוזה, הדין באחריות הנתבעת 2 ל"כל נזק או אבדן ישירים בלבד" שייגרמו לתובעת, ומגביל את סכום האחריות של נתבעת 2 לגובה הרוויים שהיו לה ממכירת הספרים בשנה שקדמה לאירוע שבגיניו נוצרה האחריות, דהיינו במקרה זה ל-0. אני מסופקת אם ניתן להגדיר את התביעה שבפני כנזק או אבדן לבית"ר, ונראה לי שבענייניו יש להחיל את סעיף 11.3, החל על פסק דין שניתן כלפי צד שלישי עקב ביצוע התחייבויות הנתבעת לפי ההסכם, מעשיה ומחדליה. אחריות הנתבעת 2 לפי סעיף זה אינה מוגבלת בסכום. על כן על הנתבעת 2 לשפות את הנתבעת 1 בגובה ההוצאה הנגרמת לה. לתוצאה דומה ניתן להגיע בשל הודעת צד ג' שהגישה נתבעת 1 נגד נתבעת 2.

סיכום

50. לאור כל האמור ישלמו הנתבעות לתובעת יחד ולחוד סכום כולל של 32,000 ₪. בין הנתבעות לבין עצמן תישא הנתבעת 1 ברבע מהסכום והנתבעת 2 ביתר הסכום. הנתבעת 2 תשפה את הנתבעת 1 בגין הסכום המשולם על ידה. בנוסף תישא הנתבעת 2 בהוצאות התובעת בעין ובשכ"ט עו"ד בסך 10,000 ₪. בקביעת סכום ההוצאות הבאתי בחשבון את הפער בין סכום התביעה המקורית לסכום שנפסק. נתבעת 1 תישא בהוצאותיה. כל הסכומים ישולמו תוך 30 יום וישאו הצמדה וריבית כדין מהיום עד תשלומם בפועל.

ניתן היום, ב' אב תשע"א, 02 אוגוסט 2011, בהעדר הצדדים.

חגית מאק-קלמנוביץ, שופטת